JOURNAL OF TOURISM AND GASTRONOMY STUDIES

ISSN: 2147 – 8775

Journal homepage: www.jotags.net

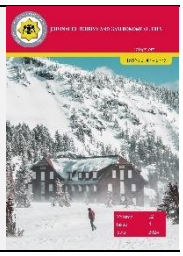

Turizm Sektöründe Çalışanlar Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi (Bibliometric Analysis of Graduate Theses on Employees in the Tourism Sector)

*** Ali KOÇAK** [a]

[a] Akdeniz University, Finike Vocational High School, Department of Hotel, Restaurant and Catering Services, Tourism and Hotel Management, Antalya/Türkiye

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi: 07.11.2024

Kabul Tarihi: 14.03.2025

Anahtar Kelimeler

Turizm sektörü çalışanları

Lisansüstü tezler

Bibliyometrik analiz

Öz

Turizm birçok alanda araştırmacılar tarafından akademik çalışmalarda kullanılan bir kavramdır. Şimdiye kadar ekonomiden sosyolojiye, pazarlamadan işletmeye birçok farklı disiplinlerde araştırmacılar tarafından oldukça sık araştırılan ve çalışılan bir konu olmuştur. Turizm alanında yapılan tezler, makaleler, bildiriler akademik literatürde önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışma, turizm sektöründe çalışanlar üzerine gerçekleştirilen lisansüstü tezleri bibliyometrik analiz yöntemiyle inceleyerek mevcut literatürü sistematik bir şekilde derlemeyi amaçlamaktadır. Böylece, turizm alanındaki akademik çalışmaların yönelimleri belirlenerek gelecekteki araştırmalara rehberlik edecek bir kayıt oluşturulması hedeflenmektedir. Bu amaçla Yüksek Öğretim Tez Merkezi'nde yayınlanan turizm konulu tezler incelenmiş ve turizm sektöründe çalışanlar üzerine yapılmış tezler araştırmaya dahil edilmiştir. Veriler, yüzde ve frekans dağılımları üzerinden değerlendirilmiş ve analiz sürecinde bibliyometrik analiz tekniği kullanılmıştır. Turizm sektöründe çalışanlar üzerine yapılan tez çalışmalarında genellikle tükenmişlik, liderlik, kariyer ve bağlılık kavramlarının çalışanlarla bağlantısını ele alındığı görülmüştür. Bu araştırmanın, benzer çalışmaların gelecekteki uygulamaları için ışık olması düşünülmüştür. Ayrıca, lisansüstü tezlerin dışında diğer akademik çalışmalar analize dahil edilerek literatüre yapılacak katkı daha da zenginleştirilebilir.

Keywords

Tourism sector employees

Graduate theses

Bibliometric analysis

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

Abstract

Tourism is a concept widely explored in academic research across various disciplines. To date, it has been extensively studied by researchers in fields such as economics, sociology, marketing, and business. Theses, articles, and conference papers related to tourism hold a significant place in the academic literature. This study aims to systematically compile and analyze the existing body of research by examining graduate theses focusing on employees in the tourism sector through bibliometric analysis. By identifying the prevailing research trends in the field, this study seeks to establish a reference point for future studies. For this purpose, tourism-related theses published in the National Thesis Center of the Council of Higher Education were reviewed, and only those focusing on employees in the tourism sector were included in the analysis. The data were evaluated using percentage and frequency distributions, and bibliometric analysis techniques were applied throughout the research process. The findings indicate that studies on employees in the tourism sector predominantly focus on the relationship between employees and concepts such as burnout, leadership, career, and commitment. This research is expected to serve as a guide for future studies in the field. Moreover, incorporating other academic works beyond graduate theses into the analysis could further enrich the contribution to the literature.

** Sorumlu Yazar*
E-posta: alikocak@akdeniz.edu.tr (A. Koçak)

DOI:

GİRİŞ

Günümüzde bilgi teknolojilerinde yaşanan gelişmeler sayesinde bilgiye erişim, geçmiş yıllara kıyasla çok daha kolay ve hızlı hale gelmiştir. Bilginin erişilebilir ve maliyet açısından daha uygun olması, akademik çalışmaların sayısında da önemli bir artışa neden olmuştur. Ancak, ulaşılan bilgilerin güvenilirliği, güncelliği ve geçerliliği konularında titizlikle hareket edilmesi gerekmektedir. Özellikle akademik araştırmalarda verilerin yalnızca bir yığın olarak kalmasını önlemek adına, bunların sistematik bir şekilde sınıflandırılması ve analiz edilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda kullanılan etkili yöntemlerden biri bibliyometrik analizdir (Zeren & Kaya, 2020).

Bibliyometrik analiz çalışmaları, akademik yayınları sistematik bir şekilde değerlendirerek belirli bir konu hakkında üretilen bilginin genel çerçevesini ortaya koyan önemli bir yöntemdir. Son yıllarda dünya genelinde turizm ve konaklama alanında yapılan araştırmalarda bibliyometrik analiz yöntemine olan ilgi giderek artmaktadır (Özel & Kozak, 2012). Turizm alanındaki bibliyometrik çalışmalar, araştırmacılara alanın mevcut durumunu ve gelişim sürecini anlama konusunda yol göstermekte, aynı zamanda akademik literatürdeki boşlukları tespit etme fırsatı sunmaktadır (Çuhadar & Morçin, 2020). Bu yöntem, yayınların ve atıf verilerinin niceliksel olarak değerlendirilmesiyle belirli bir araştırma alanındaki eğilimleri ortaya koymakta ve akademik çalışmalara rehberlik etmektedir (Pendlebury, 2008).

Turizm sektörü, hem geniş kapsamlı bir ekonomik faaliyet alanı olması hem de insan odaklı bir yapıya sahip olması nedeniyle, çeşitli akademik disiplinler tarafından ele alınan önemli bir araştırma konusudur. Turizm çalışanları ise sektörün temel taşı olup hizmet kalitesi, müşteri memnuniyeti ve sürdürülebilirlik gibi unsurlar üzerinde doğrudan etkili olan en önemli aktörlerdir (Baum, 2007). Bu nedenle, turizm sektöründe çalışan bireylerin mesleki deneyimleri, kariyer gelişimleri, motivasyonları ve çalışma koşulları üzerine yapılan akademik çalışmalar, sektörün yapısını anlamak açısından büyük önem taşımaktadır (Gursoy, Maier & Chi, 2008).

Özellikle son yıllarda turizm sektöründe çalışanlar üzerine yapılan akademik araştırmalarda tükenmişlik, liderlik, kariyer ve bağlılık gibi konuların öne çıktığı görülmektedir (Kusluvan, Kusluvan, Ilhan & Buyruk, 2010). Bu konular, çalışanların iş tatmini, örgütsel bağlılık ve sektörde uzun vadeli kalıcılıkları açısından kritik bir rol oynamaktadır. Ancak, yapılan literatür taraması sonucunda, turizm sektöründe çalışanlara yönelik lisansüstü tezleri sistematik olarak inceleyen kapsamlı bir bibliyometrik analiz çalışmasına rastlanmamıştır. Mevcut çalışmalar genellikle turizm genelinde belirli temalar (örneğin sürdürülebilir turizm (Yeksan & Akbaba, 2019), kırsal turizm (Albayrak & Tüzünkan, 2020), destinasyon yönetimi (Tür, 2022), gastronomi (Çuhadar & Morçin, 2020) üzerine yoğunlaşmış olup, çalışanların akademik araştırmalardaki temsili nispeten sınırlı kalmıştır.

Bu çalışmanın amacı, turizm sektöründe çalışanlar üzerine yazılmış lisansüstü tezleri bibliyometrik analiz yöntemiyle inceleyerek bu alandaki akademik eğilimleri belirlemek ve literatürdeki boşlukları tespit etmektir. Çalışmada, Türkiye'de Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi'nde yayımlanan turizm alanındaki lisansüstü tezler incelenerek, özellikle turizm çalışanlarına yönelik gerçekleştirilen araştırmalar analiz edilmiştir. Çalışmanın bulgularının, gelecekte bu alanda çalışma yapacak araştırmacılara rehberlik edeceği ve turizm çalışanları üzerine yapılan akademik üretimi daha görünür hale getireceği öngörülmektedir. Bu bağlamda, gerçekleştirilen bu bibliyometrik analiz çalışmasının literatüre anlamlı bir katkı sunacağı ve turizm sektöründe çalışanlara yönelik akademik araştırmaların genel bir çerçevesini ortaya koyarak gelecek çalışmalara yön vereceği düşünülmektedir.

Kavramsal Çerçeve

Turizm sektörü, hizmetler sektörünün bir alt dalı olarak, emek-yoğun yapısı nedeniyle geniş bir istihdam alanı yaratmaktadır (Kusluvan, 2003). Turizm sektöründeki istihdam oranının yüksek olmasının temel nedenleri arasında düşük ücretli, geçici ve kısmi zamanlı işlerin yaygın olması ile sektörün belirgin mevsimsellik özelliği yer almaktadır (Evans vd., 2003; Bahar ve Kozak, 2010). Turizm, insan unsurunun en belirleyici olduğu sektörlerden biri olup, sektörde çalışanların sahip olduğu nitelikler, sektörün gelişimi ve verimliliği açısından belirleyici bir faktör olarak görülmektedir. İçöz (1991), sektörde altyapı ve üstyapı tesislerinin modern ve kaliteli olmasının tek başına yeterli olmadığını, hizmet sunan tüm çalışanların gerekli niteliklere sahip olmaması durumunda sektörde istenilen verimin sağlanamayacağını vurgulamaktadır. Ayrıca, sektörde üretim ve tüketimin eş zamanlı gerçekleşmesi, stoklama olanaklarının sınırlı olması gibi faktörler, hizmet kalitesinin doğrudan çalışanlar ile ilişkili olmasına neden olmaktadır (Karamustafa & İlhan, 1994: 43). Bu bağlamda, Ünlü (1990), sektörde altyapı sorunlarının yanı sıra eğitilmiş insan gücü eksikliğinin de ele alınması gerektiğini belirtmektedir.

Dünya'da en çok istihdam olanağı sağlayan sektörlerin başında turizm sektörü gelmektedir (Kaya & Atçı, 2015). Turizm yapısı gereği emek yoğun bir sektördür. Hizmet pazarlanan bir sektör olduğundan dolayı turizm sektöründe çalışanların önemi de büyüktür. Turizm sektörü, yoğun işgücü gerektiren, makineleşmenin sınırlı olduğu ve otomasyon olanaklarının kısıtlı olduğu bir sektördür (Mahmutoğlu, 2022). Geniş bir açıdan ele alındığında, bir ülkedeki turizm sisteminin başarısı, doğal ve kültürel kaynakların yanı sıra insan kalitesine de dayanır. Ancak daha dar bir perspektiften incelendiğinde, bu sektördeki işletmelerin başarısının büyük ölçüde insan faktörüne bağlı olduğu anlaşılmaktadır (Mahmutoğlu, 2022). Turizm sektöründe, çok çeşitli profesyonelleri geniş bir yelpazede istihdam ettiğini görmek mümkündür. Bu sebeple turizm sektöründe çalışanlar araştırmacılar tarafından dikkat çeken ve üzerinde çalışılan bir konu olmuştur. Son yıllarda turizm alanında yapılan çalışmalarda bibliyometrik analiz yöntemi giderek daha yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Akademik yayınların analiz edilmesinde kullanılan bibliyometri tekniği ilk olarak 1969 yılında kullanıldığı bilinmektedir (Broadus, 1987). Bibliyometrik analiz, literatür taramasından farklı olarak, bir araştırma alanının mevcut durumuna dayanarak biçimsel geri bildirim sağlamayı mümkün kılar. Ayrıca, durumu görselleştirerek ve nicel veri elde ederek akademik eğilimleri izlemeyi kolaylaştıran analitik bir yöntemdir (Çuhadar, 2024). Bu kavram, matematik ve istatistiksel yöntemlerin kitaplara ve diğer iletişim araçlarına uygulanması şeklinde tanımlanmaktadır (Yersüren & Özel, 2020). Bibliyometrik analiz, araştırma performanslarının belirlenmesinde kullanılan kantitatif bir analiz yöntemi olarak da tanımlanır (Van Den Berghe et al., 1998). Bir diğer tanıma göre, bibliyometrik analiz; belirli bir konu, bölge ve dönemde gerçekleştirilen kişi veya kurumlarca hazırlanan yayınlar ile bu yayınlar arasındaki olası ilişkilerin analizidir (Koçoğlu, 2018). Bibliyometrik çalışmalar, belli bir anabilim dalında gerçekleştirilen araştırmalarla ilgili alanın performansını (Law & Cheung, 2008), gelişimini, yönelimini ve mevcut durumunu ortaya koyan çalışmalardır (Fahimnia, Sarkis & Davarzani, 2015). Bibliyometrik analiz çalışmaları, ilgili bilim dalının gelişimini gözler önüne sermek, bu alandaki sorunları ve eksiklikleri ortaya koymak ve bu bağlamda öneriler geliştirerek tartışılmasına olanak tanımaktadır (Yılmaz, 2017). Turizm disiplini, bilim insanlarının turizmi nasıl algıladıkları, araştırmalarının hedef noktalarını nasıl belirledikleri ve hangi çerçeveyi çizdikleri üzerine hem ulusal hem de uluslararası alanda birçok yayın yapılmaktadır (Franklin, 2007). Bibliyometrinin turizm alanında yapılan çalışmalardaki önemi günden güne artış göstermektedir (Özel & Kozak, 2012). Turizm alanındaki araştırmacı sayısının ve yapılan araştırmaların artması, bu alandaki bibliyometrik analiz çalışmalarının artmasına yol açmıştır. Ayrıca, bilim insanları ve yayın kuruluşlarının turizm literatürüne olan

katkıların incelenmesine duyulan ilgiyle bu kişi ve kuruluşların araştırma performansının değerlendirilmesine olan gereksinimini de bu artışın başlıca nedenleri arasında saymak mümkündür (Hall, 2011).

Bibliyometrik analizler, belirli konularda yapılmış olan çalışmaların konu, örneklem, atıf, anahtar kelimeler, kapsam gibi özellikler açısından incelenmesine imkan tanımaktadır (Gözen, 2020). Lisansüstü tezleri inceleyen birçok çalışmada, bibliyometrik analizlerin; tezlerin içerik analizi, konu dağılımları, en sık atıf alan kaynaklar ve veri toplama teknikleri gibi özelliklerin ele alındığı gözlemlenmektedir (Al & Tonta, 2004). Turizm alanında yapılan çalışmaların hangi yönde geliştirilebileceği konusunda, bibliyometrik analizler gelecekteki araştırmalara yönelik araştırmacılara öngörü sağlama imkânı sunmaktadır (Civelek Oruç & Türkay, 2017). Bu doğrultuda, turizm alanında yapılacak bibliyometrik çalışmaların, hem disipline hem de ele alınan konulara dair daha kapsamlı ve derinlemesine bir bakış açısı sağlayabileceği öngörülebilir. Lisansüstü tezler kapsamında yapılan bibliyometrik analiz araştırmalarında kullanılan unsurların zamanla arttığı, özellikle son yıllarda lisansüstü tezleri ele alan araştırmaların son derece popüler hale geldiği ve turizm alanında yapılan lisansüstü tezlerin birçok araştırmada detaylı bir şekilde incelendiği görülmüştür (Temizkan, Çiçek, & Özdemir, 2015). Literatürdeki araştırmalar incelendiğinde turizm alanında yayımlanan bibliyometrik analiz makalelerine; (Palmer, Sese, & Montano, 2005; Jamal, Smith, & Watson, 2008; Evren & Kozak, 2014; Koç & Boz, 2014; Köseoğlu et al., 2016; Yılmaz, 2019; Ülker et al., 2023) gibi çalışmalar örnek verilebilirken, turizm alanında yayımlanan bibliyometrik analiz lisansüstü tezlere (Arıca, 2014; Güçlü Nergiz, 2014; Turan, 2014; Tayfun, et al., 2016; Demirbulat & Dinç, 2017; Aydın & Aksöz, 2019; Suna, et al., 2021; Çelen et al., 2023) gibi çalışmalar örnek verilebilir.

Turan 2014 yılında yaptığı çalışmada YÖK veri tabanında 1984-2013 yılları arasında yayımlanan, 1670 turizm konulu yüksek lisans tezlerini bibliyometrik analiz yöntemi kullanarak incelemiştir. Tez çalışmalarının büyük ölçüde üniversitelerin sosyal bilimler enstitüsü ve turizm işletmeciliği anabilim dallarında hazırlandığı, uygulama alanlarının ise ağırlıklı olarak Antalya'da yoğunlaştığı belirlenmiştir. Ayrıca, 2000'li yıllardan itibaren yüksek lisans tezlerinin sayısında önceki yıllara kıyasla kayda değer bir artış yaşandığı görülmüştür.

Tayfun ve arkadaşlarının (2016) yapmış oldukları çalışmada Gazi Üniversitesi bünyesinde 1985-2016 yılları arasında yapılan turizm konulu 367 tezi bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemiştir. Sınıflandırılan tezlerde parametre olarak 'özet kurgusu', 'yararlanılan disiplinler', 'lisansüstü düzey', 'enstitü türü', 'danışman ünsvanı' ve 'araştırma yılı' belirlenmiştir. Yüksek lisans düzeyinde yapılan çalışmaların doktora düzeyindeki çalışmalara kıyasla daha fazla olduğu görülmüştür.

Yöntem

Bu araştırmada, betimsel analiz yöntemi benimsenmiştir. Araştırmanın temel amacı, Türkiye'de turizm alanında çalışanlara yönelik olarak hazırlanan lisansüstü tezlerin içerik ve eğilimlerini bibliyometrik bir yaklaşımla analiz ederek, bu alandaki mevcut durumu ortaya koymak ve gelecekte gerçekleştirilecek çalışmalara yön verecek bilgiler sağlamaktır. Lisansüstü tezlerin incelenmesi, akademik üretkenliğin anlaşılması ve çalışma alanının eğilimlerinin belirlenmesi açısından önemli bir katkı sunmayı hedeflemektedir. Literatürde belirtildiği gibi, uygun bir veri tabanının seçimi, bibliyometrik araştırmaların güvenilirliğini ve geçerliliğini artırmada önemli bir rol oynamaktadır (Lin, Marine-Roig, & Llonch-Molina, 2021). Bu doğrultuda, çalışmada incelenen tezlerin kapsamı, ele alınan konunun mevcut durumunu ve eğilimlerini detaylı bir şekilde yansıttığı varsayılmaktadır (Kozak, 1994). Dolayısıyla düzenli ve kapsamlı analizlerin, turizm alanında akademik gelişime ışık tutacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın veri seti, Türkiye Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖK Tez Merkezi) veri tabanında yapılan tarama sonucunda herhangi bir yazılım kullanılmadan elde edilmiştir. 25 Eylül ile 25 Kasım tarihleri arasında gerçekleştirilen veri toplama sürecinde Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi sitesinin detaylı tarama kısmına girilip "Turizm" konu başlığı ve "Çalışanlar" dizini anahtar kelimeleri kullanılarak taramalar gerçekleştirilmiştir. 1997-2025 yılları arasında yayımlanmış 345 tez incelenmiştir, ancak erişim kısıtlamaları ve açık erişime yönelik sınırlamalar ve içerik uygunluğu kontrolü nedeniyle analiz, 2007-2024 yılları arasında yayımlanmış ve erişilebilen 307 lisansüstü tezle sınırlandırılmıştır.

Tezler, yayımlandığı yıl, bağlı olduğu anabilim dalları, yayımlandığı üniversiteler, üniversitelerin bulunduğu coğrafi bölgeler, araştırma yöntemleri ve yazarların cinsiyetleri gibi parametreler çerçevesinde analiz edilmiştir (Demir & Koçak 2024). Bu parametreler, Türkiye'de turizmde çalışanlar konusundaki akademik üretimin mevcut yapısını ortaya koymanın yanı sıra, alandaki eğilimlerin değerlendirilmesi ve gelecekteki araştırmalar için bir temel oluşturulması amacıyla seçilmiştir. Ayrıca tezlerde yer alan anahtar kelimeler, bir kelime bulutu aracılığıyla görselleştirilmiştir. Verilerin analizinde istatistik programları kullanılmıştır.

Elde edilen bulgular, yorum içermeksizin, betimsel bir yaklaşımla sunulmuştur. Bu yaklaşım, okuyucuların bulguları objektif bir şekilde değerlendirebilmesini sağlamak amacıyla tercih edilmiştir. Böylelikle çalışmanın iç güvenirliğinin artırılması hedeflenmiştir. Bu yöntemsel yaklaşım, Türkiye'deki turizm çalışanları alanında lisansüstü tezlerin bibliyometrik profilini sunarak, bu alandaki akademik gelişime katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın sonuçlarının, mevcut durumu anlamaya yönelik önemli bilgiler sunması ve alandaki araştırma boşluklarının belirlenmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

Bulgular

Turizm sektöründe çalışanlar ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizinin gerçekleştirildiği çalışmada 25 Kasım 2024 itibariyle 307 lisansüstü tez çalışmasına ulaşılmıştır. İlgili çalışmalara ait veriler tablolar ve görseller haline getirilerek aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. İncelenen Çalışmalardaki Tez Yazarlarının Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	**Frekans**	**Yüzde (%)**
Erkek	160	52.12
Kadın	147	47.88
Toplam	**307**	**100.00**

Tablo 1 incelenen çalışmalardaki yazarların cinsiyet dağılımı frekans ve yüzde değerleriyle ifade edilmiştir. Verilere göre, erkek yazarlar 160 kişiyle toplamın %52,12'sini oluştururken, kadın yazarlar 147 kişiyle %47,88'lik bir orana sahiptir. Toplamda 307 çalışmayı kapsayan bu analiz, erkek yazarların kadın yazarlara kıyasla az bir farkla daha fazla temsil edildiğini göstermektedir. Erkek yazarların daha yüksek oranda temsil edilmesi, ilgili alanlarda erkeklerin daha baskın bir rol oynadığına işaret edebilir.

Tablo 2. İncelenen Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

	Frekans	**Yüzde (%)**
2007	1	0,33
2009	9	2,93
2010	11	3,58
2011	7	2,28
2012	8	2,61
2013	5	1,63
2014	14	4,56
2015	23	7,49
2016	22	7,17
2017	40	13,03
2018	24	7,82
2019	62	20,2
2020	30	9,77
2021	34	11,07
2022	14	4,56
2023	3	0,98
Toplam	**307**	**100**

Tablo 2, 2007 ile 2023 yılları arasındaki incelenen çalışmaların yıllara göre dağılımını frekans ve yüzde oranlarıyla sunmaktadır. Verilere göre, 2019 yılı, toplam çalışmaların %20,2'sini oluşturan 62 çalışma ile en yüksek orana sahiptir. Bu yılı, %13,03 ile 2017 izlemektedir. 2017 ve 2019 yıllarındaki yüksek temsil, bu yıllarda yapılan araştırmalarda artış olduğunu ve belirli bir akademik ilgiyi yansıttığını göstermektedir. En düşük temsil edilen yıllar ise 2007 ve 2023'tür; 2007'de yalnızca 1 çalışma (%0,33) ve 2023'te 3 çalışma (%0,98) yer almaktadır.

Tablo 3. İncelenen Çalışmaların Lisansüstü Türüne Göre Dağılımı

Tür	**Frekans**	**Yüzde (%)**
Yüksek Lisans	244	79.48
Doktora	63	20.52
Toplam	**307**	**100.00**

Tablo 3, incelenen çalışmaların lisansüstü türüne göre dağılımını göstermektedir. Bu tablo, analiz edilen toplam 307 çalışmanın büyük çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde olduğunu ortaya koymaktadır. Doktora düzeyindeki çalışmalar ise daha az bir oranda temsil edilmiştir.

Tablo 4. İncelenen Çalışmaların Anabilim Dalına Göre Dağılımı

	Frekans	**Yüzde (%)**
Turizm İşletmeciliği	187	60,91
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	29	9,45
Turizm İşletmeciliği Eğitimi	16	5,21
İşletme	12	3,91
Rekreasyon Yönetimi	11	3,58
Turizm ve Otel İşletmeciliği	9	2,93
İşletme Yönetimi	9	2,93
Gastronomi ve Mutfak Sanatları	7	2,28
Seyahat İşletmeciliği	3	0,98
İşletme Anabilim Dalı	2	0,65
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	2	0,65
İş Sağlığı ve Güvenliği	2	0,65
Turizm Yönetimi	2	0,65
Turizm Anabilim Dalı	1	0,33
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1	0,33
Sağlık Yönetimi	1	0,33

Tablo 4. İncelenen Çalışmaların Anabilim Dalına Göre Dağılımı (devamı)

Yönetim	1	0,33
Sağlık Turizmi İşletmeciliği	1	0,33
Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği	1	0,33
Sağlık Turizmi	1	0,33
Otel Yönetimi	1	0,33
Yiyecek İçecek İşletmeciliği	1	0,33
Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı	1	0,33
Toplam Kalite Yönetimi	1	0,33
Aile ve Tüketici Bilimleri	1	0,33
Turizm	1	0,33
Çalışma Ekonomisi	1	0,33
Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi	1	0,33
Seyahat İşletmeciliği ve Turizm	1	0,33
Toplam	**307**	**100**

Tablo 4, incelenen çalışmaların anabilim dallarına göre dağılımını sunarak turizm ile ilgili çalışmaların hangi akademik alanlarda yoğunlaştığını analiz etmektedir. Turizm İşletmeciliği, açık ara en fazla çalışmanın yapıldığı anabilim dalıdır. Bu durum, turizm sektörü ile ilgili işletme ve yönetim perspektiflerinin daha sık ele alındığını göstermektedir. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik ve Turizm İşletmeciliği Eğitimi, turizm odaklı diğer önemli alanlar olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 5. İncelenen Çalışmaların Üniversitelere Göre Dağılımı

	Frekans	**Yüzde (%)**
Gazi Üniversitesi	49	15,96
Balıkesir Üniversitesi	22	7,17
Akdeniz Üniversitesi	19	6,19
Adnan Menderes Üniversitesi	13	4,23
Mersin Üniversitesi	12	3,91
Atatürk Üniversitesi	10	3,26
Dokuz Eylül Üniversitesi	9	2,93
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	9	2,93
Sakarya Üniversitesi	8	2,61
Süleyman Demirel Üniversitesi	7	2,28
İstanbul Üniversitesi	7	2,28
Karabük Üniversitesi	6	1,95
Nevşehir Hacı Bektaş Veli	6	1,95
Muğla Sıtkı Koçman	6	1,95
Anadolu Üniversitesi	6	1,95
Selçuk Üniversitesi	5	1,63
Aydın Adnan Menderes	5	1,63
Ankara Hacı Bayram Veli	5	1,63
Afyon Kocatepe Üniversitesi	5	1,63
Trakya Üniversitesi	5	1,63
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	4	1,3
Gaziantep Üniversitesi	4	1,3
Düzce Üniversitesi	4	1,3
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	4	1,3
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	4	1,3
Beykent Üniversitesi	4	1,3
İskenderun Teknik Üniversitesi	3	0,98
Sakarya Uygulamalı Bilimler	3	0,98
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	3	0,98
Nevşehir Üniversitesi	3	0,98
Necmettin Erbakan Üniversitesi	3	0,98
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	3	0,98
Mustafa Kemal Üniversitesi	3	0,98
Diğer Üniversiteler	48	15,64
Toplam	**307**	**100**

Gazi Üniversitesi, %15,96 ile turizm alanında en fazla çalışma yapılan üniversite olarak öne çıkmaktadır ve bu durum, üniversitenin akademik birikimi, araştırma imkanları ve öğrenci yoğunluğu ile ilişkilendirilebilir. Balıkesir (%7,17), Akdeniz (%6,19) ve Mersin (%3,91) üniversiteleri gibi turizm potansiyeli yüksek bölgelerdeki üniversitelerin sıralamada üst sıralarda yer alması, coğrafi konumun ve bölgesel turizm faaliyetlerinin akademik çalışmalara olan etkisini göstermektedir. Bununla birlikte, "Diğer Üniversiteler" kategorisinin %15,64 gibi yüksek bir orana sahip olması, Türkiye genelinde pek çok üniversitenin turizm alanına katkı sunduğunu, ancak yoğunluğun belirli üniversitelerde toplandığını ortaya koymaktadır.

Tablo 6. İncelenen Çalışmaların İllere Göre Dağılımı

	Frekans	**Yüzde (%)**
Ankara	42	13,68
Antalya	30	9,77
İstanbul	23	7,49
Balıkesir	20	6,51
Nevşehir	18	5,86
İzmir	17	5,54
Aydın	16	5,21
Mersin	13	4,23
Eskişehir	12	3,91
Muğla	11	3,58
Erzurum	10	3,26
Sakarya	9	2,93
Isparta	9	2,93
Konya	9	2,93
Afyonkarahisar	7	2,28
Van	6	1,95
Karabük	6	1,95
Samsun	5	1,63
Edirne	5	1,63
Çanakkale	4	1,3
Hatay	4	1,3
Gaziantep	4	1,3
Diğer İller	27	8,79
Toplam	**307**	**100**

Tablo 6 incelenen çalışmaların illere göre dağılımını göstermekte ve turizm alanında akademik çalışmaların coğrafi yoğunluklarını değerlendirmeye olanak tanımaktadır. Verilere göre, Ankara %13,68 ile açık ara lider konumda olup, hem merkezi konumu hem de yüksek akademik birikimi ile bu alandaki araştırmalara ev sahipliği yapmaktadır. Antalya (%9,77) ve İstanbul (%7,49) gibi turizm potansiyeli yüksek iller, sıralamada üst sıralarda yer alarak, bölgesel turizm faaliyetlerinin akademik çalışmalar üzerindeki etkisini göstermektedir. Balıkesir (%6,51),Nevşehir (%5,86) ve İzmir (%5,54) gibi iller de dikkate değer oranlarla sıralamada yer alırken, Mersin (%4,23), Muğla (%3,58) ve Erzurum (%3,26) gibi illerin de turizm araştırmalarında önemli bir yer tuttuğu görülmektedir.

Tablo 7. İncelenen Çalışmaların Araştırma Yöntemine Göre Dağılımı

	Frekans	**Yüzde (%)**
Nicel	222	72,31
Karma	78	25,40
Nitel	7	2,29
Toplam	**307**	**100**

Nicel araştırma yöntemleri, toplam 307 çalışma içinde 222 adet ile en yaygın kullanılan yöntem olarak öne çıkmaktadır. Bu yöntemlerin, çalışmalardaki oranı %72,31 ile toplamın büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Bu bulgu, turizm gibi sosyal bilimler alanında yapılan çalışmaların büyük bir çoğunluğunun ölçülebilir veri toplama ve analiz etme yöntemlerine dayandığını göstermektedir. Karma yöntemler, 78 çalışma ile toplamın %25,40'ını oluşturmaktadır. Bu yöntemler, nicel ve nitel yaklaşımları bir araya getirerek hem sayısal hem de derinlemesine veriler sunma potansiyeline sahiptir. Nitel araştırma yöntemleri, sadece 7 çalışma ile toplamın %2,29'luk bir kısmını oluşturmaktadır. Bu oran, niteliksel yaklaşımların diğer yöntemlere göre daha az tercih edildiğini göstermektedir.

Tablo 8. İncelenen Çalışmaların Anahtar Kelimelere Göre Dağılımı

	Frekans	**Yüzde (%)**
Örgütsel Bağlılık	35	4,48
İşgören Tatmini	30	3,84
Otel İşletmeciliği	20	2,56
İş Performansı	19	2,43
İş Motivasyonu	18	2,30
İşte Kalma Niyeti	17	2,17
Tükenmişlik	16	2,05
İş Tatmini	13	1,66
Örgütsel Destek	12	1,53
İş Doyumu	11	1,41
Duygusal Zeka	10	1,28
Otel Mutfak Çalışanları	10	1,28
Turizm Sektörü	9	1,15
İş Özellikleri	8	1,02
Örgütsel Güven	7	0,9
Mobbing	6	0,77
İş-Aile Yaşam Çatışması	6	0,77
Yaşam Doyumu	6	0,77
Örgütsel Sinizm	6	0,77
Çalışma Performansı	5	0,64
İş Yaşam Kalitesi	5	0,64
Konaklama İşletmesi	5	0,64
Liderlik	5	0,64
Örgütsel Sessizlik	5	0,64
İş Stresi	5	0,64
Diğer	493	63,04
Toplam	**782**	**100**

Tablo 8, incelenen çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelerin sıklıklarını ve bu sıklıkların toplam kullanılan anahtar kelimelere oranlarını göstermektedir. Veriler, turizm ve konaklama işletmeciliği bağlamında araştırmaların tematik yoğunlaşmalarını anlamak açısından önemli ipuçları sunmaktadır.

En sık kullanılan anahtar kelime "Örgütsel Bağlılık" olup, 35 kez (%4,48) kullanılmıştır. Bu durum, örgütsel bağlılık konusunun turizm sektöründe çalışanların davranışları, motivasyonları ve iş performansı üzerindeki

etkilerinin sıklıkla araştırıldığını göstermektedir. Örgütsel bağlılık, iş gücünün sürekliliğini sağlama ve çalışanların işletmeye olan aidiyetini artırma bağlamında kritik bir öneme sahiptir.

"İşgören Tatmini" anahtar kelimesi, 30 çalışmada (%3,84) yer alarak ikinci sırada gelmektedir. İşgören tatmini, çalışanların işlerine karşı tutumlarını ve işletmelerdeki memnuniyet düzeylerini anlamada önemli bir kavramdır. Bu yüksek oran, tatmin düzeyinin turizm sektöründe verimlilik ve hizmet kalitesi ile ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Diğer öne çıkan anahtar kelimeler arasında "Otel İşletmeciliği" (%2,56) ve "İş Performansı" (%2,43) yer almaktadır. Bu sonuçlar, otel işletmeciliği alanında organizasyonel başarıyı artırma çabalarına ve iş performansını etkileyen faktörlere olan akademik ilginin yüksek olduğunu göstermektedir.

"İş Motivasyonu" ve "İşte Kalma Niyeti" gibi anahtar kelimeler ise sırasıyla %2,30 ve %2,17 oranlarıyla çalışan davranışlarına yönelik derinlemesine analizlerin yapıldığını işaret etmektedir. Özellikle iş motivasyonu ve kalma niyeti, çalışan bağlılığı ve organizasyonel sürdürülebilirlik bağlamında önem taşımaktadır.

"Tükenmişlik" (%2,05), "İş Tatmini" (%1,66) ve "Örgütsel Destek" (%1,53) gibi kavramların sıkça vurgulanması, çalışanların psikolojik ve sosyal durumlarına yönelik artan ilginin bir göstergesidir. Bu kavramlar, özellikle turizm sektöründe yoğun iş yükü ve hizmet odaklı bir çalışma ortamında çalışan refahının sağlanmasının önemine işaret etmektedir.

Verilerde dikkat çeken bir diğer nokta, "Diğer" kategorisinin 493 çalışma ile toplamın %63,04 gibi büyük bir kısmını oluşturmasıdır. Bu durum, anahtar kelime dağılımında yüksek bir çeşitlilik olduğunu ve araştırmaların yalnızca birkaç belirgin tema etrafında toplanmadığını göstermektedir. Bu geniş dağılım, turizm alanında disiplinler arası bir yaklaşımın benimsendiğini ve konunun farklı boyutlarının ele alındığını ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, tablo turizm sektöründe çalışanlar ile ilişkili akademik çalışmaların çoğunlukla örgütsel bağlılık, iş tatmini ve tükenmişlik gibi çalışan odaklı konular üzerinde yoğunlaştığını göstermektedir. Bununla birlikte, geniş bir konu çeşitliliği de dikkat çekmekte, bu da alanın disiplinler arası doğasını ve çok yönlülüğünü yansıtmaktadır. Bu bağlamda, araştırmacılar için çalışan refahı ve iş performansı gibi odak alanlarını incelemek kadar diğer konuların araştırılmasına da katkı sağlamak önem arz etmektedir.

Şekil 1. İncelenen Çalışmalarda Yer Alan Anahtar Kelimelere İlişkin Kelime Bulutu

Kelime bulutu, anahtar kelimelerin görsel bir temsili olarak, incelenen çalışmalarda hangi temaların daha sık araştırıldığını hızlı ve etkili bir şekilde gözler önüne sermektedir. Bulutun merkezinde yer alan ve daha büyük fontlarla vurgulanan kelimeler, sıklıkla kullanılan anahtar kelimelere işaret etmektedir. Bu çalışmada "Örgütsel Bağlılık," "İşgören Tatmini," "Otel İşletmeciliği" ve "İş Performansı" gibi kavramların öne çıktığı görülmektedir. İş tatmini ve örgütsel bağlılık, literatürde geniş bir şekilde ele alınan konular arasında yer almakla birlikte, bu değişkenlerin öncüllerine ilişkin daha derinlemesine ve kapsamlı araştırmalara duyulan ihtiyaç devam etmektedir (Dağlı et al., 2024). Daha küçük fontlarla yer alan anahtar kelimeler ise araştırmaların farklılaşan ve çeşitlilik gösteren konularını temsil etmektedir. Bu görsel yaklaşım, araştırmacılar için hangi temaların yoğun bir şekilde çalışıldığını ve hangi alanlarda boşlukların olduğunu belirlemek açısından oldukça faydalıdır. Kelime bulutu ayrıca, turizm araştırmalarının dinamik yapısını ve bu alanın çalışan refahı, performans ve örgütsel konular gibi kritik temalar etrafında şekillendiğini de göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, turizm sektörü çalışanlarına odaklanan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini sunarak, bu alandaki mevcut eğilimleri, araştırma boşluklarını ve gelecekteki araştırmalar için potansiyel alanları ortaya koymayı amaçlamıştır. İncelenen 307 lisansüstü tez, turizm çalışanları ile ilgili çeşitli konuların ele alındığını göstermiştir. Özellikle örgütsel bağlılık, iş tatmini ve tükenmişlik gibi temaların sıklıkla çalışıldığı; bunun yanı sıra iş-aile çatışması, mobbing ve örgütsel sinizm gibi konuların da ele alındığı görülmüştür. Bu kapsamda yeni nesil çalışma modelleri, dijitalleşmenin istihdama (çalışanlara) etkileri ve pandemi sonrası değişen iş koşulları gibi güncel konuların ele alınması önerilmektedir.

Araştırma yöntemleri açısından, nicel araştırmaların ağırlıkta olduğu (%72,31), bunu karma (%25,40) ve nitel yöntemlerin (%2,29) takip ettiği tespit edilmiştir. Bu durum, sosyal bilimler ve turizm alanındaki çalışmaların genellikle ölçülebilir verilere ve istatistiksel analizlere dayandığını, ancak daha derinlemesine ve öznel analizler için kullanılan nitel yaklaşımların görece sınırlı kaldığını ortaya koymaktadır. Araştırma yöntemlerinin çeşitlendirilmesi, farklı perspektifler sunarak literatüre katkı sağlayabilir. Özellikle insan faktörünün içinde bulunduğu, çalışanlar üzerine yapılacak lisansüstü tezlerde derinlemesine nitel araştırmaların daha yoğun gerçekleşmesi önerilmektedir.

Anahtar kelime analizi, çalışmalarda odaklanılan tematik alanların yanı sıra disiplinler arası yaklaşımların ve çeşitliliğin arttığını göstermektedir. Bununla birlikte, belirli konuların aşırı temsil edilmesi, diğer alanlarda araştırma eksikliklerine işaret edebilir. Örneğin, otel işletmeciliği ve örgütsel bağlılık gibi konular yoğun bir şekilde ele alınırken, liderlik, iş-aile yaşam dengesi ve çalışanların psikolojik refahı gibi konuların daha fazla araştırılmaya ihtiyaç duyduğu değerlendirilmektedir.

Çalışmada incelenen tezlerin büyük çoğunluğunun belirli üniversiteler ve akademik danışmanlar çevresinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum, araştırma çeşitliliğinin artırılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Farklı disiplinlerden akademisyenlerin ve farklı üniversitelerin iş birliği yaparak disiplinlerarası çalışmalar üretmesi, turizm sektöründeki çalışanlara yönelik daha bütüncül bir perspektif geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Üniversiteler ve iller bazında yapılan analizler, turizm potansiyeline sahip bölgelerdeki üniversitelerin ve şehirlerin bu alandaki akademik üretime önemli katkılar sunduğunu göstermektedir.

Çalışanların öneminin her geçen gün daha fazla anlaşıldığı, çalışan kalitesinin sektörde rekabet üstünlüğü sağladığı ve her geçen yıl kalifiye personel bulmakta zorlukların yaşandığı turizm sektöründe, çalışan problemleri üzerine daha fazla çalışmanın yapılması ve bu çalışmaların sonucu ile bağlantılı olarak hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Sonuç olarak, bu bibliyometrik analiz, turizm sektörü çalışanlarına yönelik lisansüstü çalışmaların genel bir profilini sunarak hem literatürdeki mevcut durumu hem de gelecekteki araştırma yönelimlerini ortaya koymuştur. Araştırmacılar için öneriler, daha az çalışılmış alanlara odaklanılması, yöntem çeşitliliğinin artırılması ve disiplinler arası yaklaşımların teşvik edilmesi yönünde şekillenmektedir. Bu çalışma, ilgili literatürü zenginleştirme ve akademik çevrelere rehberlik etme potansiyeline sahiptir.

KAYNAKÇA

Al, U., & Tonta, Y. (2004). Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi kütüphanecilik bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar. *Bilgi Dünyası*, 5(1), 19-47.

Albayrak, A., & Tüzünkan, D. (2020). Kırsal turizm ve türlerine yönelik hazırlanan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Turkish Studies-Social Sciences*.

Arıca, R. (2014). Seyahat işletmeciliği literatürünün gelişim süreci: Türkiye'de hazırlanan lisansüstü tez çalışmalarının bibliyometrik olarak incelenmesi. *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı* (s. 446-462). Aydın: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Dokuz Eylül Üniversitesi.

Aydın, B., & Aksöz, E. O. (2019). Destinasyon alanında yayınlanmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik profili. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 7(1), 615-636.

Bahar, O., & Kozak, M. (2010). *Turizm Ekonomisi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Broadus, R. (1987). Toward a definition of "bibliometrics". *Scientometrics*, 12(5-6), 373-379.

Civelek Oruç, M., & Türkay, O. (2017). Turizmi konu alan lisansüstü çalışmalarının bibliyometrik analizi. In *International West Asia Congress of Tourism* (Iwact'17).

Çelen, O., Demirel, K., & Ünal, A. (2023). Bibliometric analysis of postgraduate thesis on rural tourism in Turkey. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel* (Online, 6(4).

Çuhadar, M., & Morçin, İ. (2020). Türkiye'de gastronomi turizmi ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analizi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 7(1), 92-106.

Çuhadar, Y. (2024). Yoksul yanlısı turizm bağlamında yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi: Web of science örneği. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 12(1), 204-226.

Dağlı, E., Gecikli, R. M., Turan, O., Orgun, E., Unal, A., Bayram, F., Isin, A., & Yayla, O. (2024). Is Business Sustainability Possible? The Moderating Role of Place of Work in the Relationship between Hotel Safety Culture, Job Satisfaction, Organizational Commitment and Customer-Oriented Behavior: A Cross-Regional Study. *Sustainability*, 16(20), 8876. https://doi.org/10.3390/su16208876

Demir, R., & Koçak, A. (2024). Rekreasyon alanında yapılmış lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Uluslararası Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 140-148. https://doi.org/10.30625/ijctr.1597515

Demirbulat, Ö. G., & Dinç, N. T. (2017). Sürdürülebilir turizm konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik profili. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 20-30.

Evans, N., Campbell, D. & Stonehouse, G. (2003). *Strategic Management for Travel and Tourism*. GB: Butterworth-Heinemann.

Evren, S., & Kozak, N. (2014). Bibliometric analysis of tourism and hospitality related articles published in Turkey. *Anatolia*, 25(1), 61-80.

Fahimnia, B., Sarkis, J., & Davarzani, H. (2015). Green supply chain management: A review and bibliometric analysis. *International Journal of Production Economics*, 162, 101-114.

Franklin, A. (2007). The problem with tourism theory. In I. Ateljevic, A. Pritchard, & N. Morgan (Eds.), *The Critical Turn in Tourism Studies: Innovative Research Methodologies* (pp. 131-148). Oxford: Elsevier.

Gözen, E. (2020). Rekreasyon bilim dalının geçmişten günümüze bibliyometrik analizi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 19(2), 572-588.

Güçlü Nergiz, H. (2014). Türkiye'de lisansüstü turizm tezlerinin bibliyometrik profili (1990-2013). *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı* (s. 212-221). Aydın: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Dokuz Eylül Üniversitesi.

Hall, C. M. (2011). Publish or perish? Bibliometric analysis, journal ranking and the assessment of research quality in tourism. *Tourism Management*, 32(1), 16-27.

İçöz, O. (1991). Turizm sektörünün gelişmesinde insan unsurunun önemi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2 (6), 15-18.

Jamal, T., Smith, B., & Watson, E. (2008). Ranking, rating and scoring of tourism journals: Interdisciplinary challenges and innovations. *Tourism Management*, 29(1), 66-78.

Karamustafa, K. & İlhan, İ. (1994). Türk konaklama sektöründe personel eğitimi ve mevcut uygulamalara yönelik bir araştırma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5 (1), 43-47.

Kaya, İ., & Atçı, D. (2015). Türk turizm sektöründe çalışma saatlerinin analizi ve değerlendirilmesi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 23-47.

Koc, E., & Boz, H. (2014). Triangulation in tourism research: A bibliometric study of top three tourism journals. *Tourism Management Perspectives*, 12, 9-14.

Koçoğlu, F. Ö. (2018). "Endüstri 4.0" konusu üzerine programlama dili ile bibliyometrik analiz. In H. A. Başal, Y. Ulutürk, & N. K. Öner (Eds.), *Modern Dönemde Edebiyat, Eğitim, İktisat ve Mühendislik* (pp. 859-889). Ankara: Berikan Yayınevi.

Kozak, M. A. (2012). *Genel Turizm Bilgisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Kozak, N. (1994). Anatolia Dergisi'nde yayınlanan yazılar üzerine bir inceleme. *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 22-33.

Köseoğlu, M. A., Rahimi, R., Okumuş, F., & Liu, J. (2016). Bibliometric studies in tourism. *Annals of Tourism Research*, 61, 180-198.

Kusluvan, S. (2003). *Characteristics of Employment And Human Resource Management in the Tourism And Hospitality Industry*. Managing Employee Attitudes And Bahaviors in the Tourism And Hospitality Industry, NovaScience Publishers, Inc, New York.

Law, R., & Cheung, P. (2008). An analysis of publications in leading tourism journals and its implications. *Journal of China Tourism Research*, 4(1), 78-97.

Lin, M. P., Marine-Roig, E., & Llonch-Molina, N. (2021). Gastronomy as a sign of the identity and cultural heritage of tourist destinations: A bibliometric analysis 2001–2020. *Sustainability*, 13(22), 12531.

Mahmutoğlu, Z. (2022). *Turizm Sektörü Çalışanlarının Kariyer Uyum Yeteneğinin Bireysel Yaratıcılığa Etkisi (Alanya Otelleri Örneği).* (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi.

Özel, Ç. H., & Kozak, N. (2012). Turizm pazarlaması alanının bibliyometrik profili (2000-2010) ve bir atıf analizi. *Türk Kütüphaneciliği*, 26(4), 715-733.

Palmer, A. L., Sese, A., & Montano, J. J. (2005). Tourism and statistics: Bibliometric study 1998–2002. *Annals of Tourism Research*, 32(1), 167-178.

Pendlebury, D. A. (2008). White paper using bibliometrics in evaluating research. Research department, Thomson Reuters. Retrieved from http://wokinfo.com/media/pdf/UsingBibliometricsinEval_WP.pdf

Suna, B., Yılmaz, E., & Giritlioğlu, İ. (2021). Bibliometric analysis of the master theses from 2015 to 2020 written on the sustainable tourism. *Management & Education/Upravlenie i Obrazovanie*, 17(2).

Tayfun, A., Ülker, M., Gökçe, Y., Tengilimoğlu, E., Sürücü, Ç., & Durmaz, M. (2016). Turizm alanında yiyecek ve içecek ile ilgili lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(2), 523-547.

Temizkan, P., Çiçek, D., & Özdemir, C. (2015). Bibliometric profile of articles published on health tourism. *Journal of Human Sciences*, 12(2), 394-415.

Turan, A. (2014). Turizm konulu yüksek lisans tezlerinin bibliyometrik özellikleri (1984-2013). *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı* (s. 3-15). Aydın: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Dokuz Eylül Üniversitesi.

Tür, E. (2022). Türkiye'de destinasyon imajı üzerine yayınlanmış olan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Tourism and Recreation*, 4(2), 58-71.

Ülker, P., Ülker, M., & Karamustafa, K. (2023). Bibliometric analysis of bibliometric studies in the field of tourism and hospitality. *Journal of Hospitality and Tourism Insights*, 6(2), 797-818.

Ünlü, İ. (1990). Turizm eğitimi sertifika programı. *Turizm Yıllığı 1988-1989*. Ankara: Türkiye Kalkınma Bankası.

Ünüvar, Ş., & Yurtlu, M. (2022). Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi (SOİD) makalelerinin bibliyometrik analizi. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(4), 378-404.

Van Den Berghe, H., Houben, J. A., De Bruin, R. E., Moed, H. F., Kint, A., Luwel, M., & Spruyt, E. H. J. (1998). Bibliometric indicators of university research performance in Flanders. *Journal of the American Society for Information Science*, 49(1), 59-67.

Yeksan, Ö., & Akbaba, A. (2019). Sürdürülebilir turizm makalelerinin bibliyometrik analizi. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 220-231.

Yersüren, S., & Özel, Ç. H. (2020). Boş zaman ve rekreasyon konulu tezler üzerine bibliyometrik bir çalışma. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1139-1159.

Yılmaz, G. (2017). Restoranlarda bahşiş ile ilgili yayınlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 65-79.

Yılmaz, I. (2019). Bibliometric analysis of bibliometric studies on tourism published in Turkey. *Anais Brasileiros de Estudos Turísticos*, 9(1, 2 e 3).

Zeren, D., & Kaya, N. (2020). Dijital pazarlama: Ulusal yazının bibliyometrik analizi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 35-52.

Bibliometric Analysis of Graduate Theses on Employees in the Tourism Sector

Ali KOÇAK

Akdeniz University, Finike Vocational High School, Antalya/Türkiye

Extended Summary

Tourism is an inherently interdisciplinary field that intersects with various academic disciplines, including economics, sociology, psychology, management, and environmental sciences. Given its multifaceted nature, tourism has been widely studied in academic literature, encompassing various dimensions such as consumer behavior, sustainable tourism, destination management, hospitality services, and workforce dynamics. Within this extensive body of research, the role and experiences of employees in the tourism sector have emerged as a significant area of inquiry. Employees are the backbone of the tourism and hospitality industries, directly influencing service quality, customer satisfaction, and overall business performance. Consequently, understanding the challenges, motivations, and work conditions of tourism sector employees is critical for both academic research and industry practices.

This study aims to contribute to the existing literature by conducting a bibliometric analysis of postgraduate theses focusing on employees in the tourism sector. Bibliometric analysis is a well-established method in academic research that enables the systematic examination of publication trends, research methodologies, and thematic distributions within a specific field. By analyzing 307 postgraduate theses published between 2007 and 2024 and accessible through the National Thesis Center of the Higher Education Council (YÖK), this study provides an overview of academic trends in research related to tourism sector employees. The study adopts a descriptive analysis approach, where data are evaluated based on frequency and percentage distributions. The theses are analyzed according to multiple criteria, including publication years, academic disciplines, universities, geographical distribution, authors' gender, and research methods.

The findings reveal that academic studies focusing on employees in the tourism sector have been concentrated on specific themes over the years. The distribution of thesis publications shows a gradual increase in research interest, particularly in recent years. This increase can be attributed to the growing recognition of workforce-related issues in the tourism sector, as well as the increasing academic and institutional emphasis on human resource management in tourism.

From a disciplinary perspective, the majority of these theses fall within the domains of tourism management, business administration, and hospitality studies. However, interdisciplinary approaches that incorporate psychology, sociology, and organizational behavior have also been observed. The integration of these disciplines into tourism research highlights the complex and dynamic nature of employment in the tourism sector, where factors such as motivation, emotional labor, and work-life balance play a crucial role.

One of the most significant findings of this bibliometric analysis is the identification of recurring research themes. Prominent topics include organizational commitment, job satisfaction, burnout, and leadership. These themes reflect key concerns within the tourism workforce, where job-related stress, emotional labor, and leadership styles significantly impact employee performance and retention.

Organizational Commitment: The most frequently studied theme in the analyzed theses. Organizational commitment is a critical factor in employee retention and productivity, influencing turnover rates and overall job performance. Research in this area often examines the relationship between organizational commitment and other variables such as leadership style, motivation, and workplace culture.

Job Satisfaction: Job satisfaction is another dominant research theme, exploring factors such as work environment, employee expectations, and career advancement opportunities. Studies indicate that job satisfaction is strongly correlated with service quality and customer satisfaction in tourism enterprises.

Burnout: Burnout is a prevalent issue among tourism employees due to the high-intensity work environment, long working hours, and emotional labor required in customer interactions. Theses examining burnout often focus on stress management strategies, coping mechanisms, and organizational interventions to reduce employee exhaustion.

Leadership: The impact of different leadership styles on employee motivation and performance has been widely examined. Transformational leadership, in particular, has been found to play a positive role in enhancing employee engagement and reducing workplace stress.

Despite the dominance of these themes, the analysis also highlights gaps in the literature. Topics such as work-life balance, employee well-being, diversity and inclusion, and psychological resilience have received relatively less attention. Given the increasing emphasis on workplace mental health and well-being, future studies could expand on these themes to provide a more holistic understanding of employee experiences in the tourism sector.

A significant aspect of this bibliometric study is the evaluation of research methodologies employed in postgraduate theses. The findings indicate that quantitative research methods dominate tourism employee studies, with 72.31% of the analyzed theses utilizing quantitative approaches. Mixed methods are employed in 25.40% of studies, whereas qualitative research methods account for only 2.29%. This overwhelming reliance on quantitative methods suggests a preference for statistical and survey-based research in the field, often using structured questionnaires and statistical models to analyze employee behaviors and attitudes.

The limited use of qualitative methods presents a notable gap in the literature. Given the complex and subjective nature of employment experiences, qualitative research—such as in-depth interviews, ethnographic studies, and phenomenological approaches—could offer richer insights into employee perspectives, workplace dynamics, and organizational culture. Future research could benefit from incorporating more qualitative methodologies to explore nuanced aspects of tourism employment, such as emotional labor, identity formation, and interpersonal relationships in the workplace.

The analysis of universities and geographical regions reveals that Gazi University leads in the number of theses published on tourism sector employees, accounting for 15.96% of the total studies. Other prominent universities contributing to this research area include Akdeniz University, Anadolu University, and Istanbul University, reflecting the strong academic focus on tourism in institutions located in regions with high tourism activity.

From a geographical perspective, cities such as Ankara, Antalya, and Istanbul emerge as key locations for academic research on tourism employees. The prominence of these cities is largely influenced by their economic significance, tourism potential, and the presence of major academic institutions specializing in tourism research.

Antalya, as a major tourism hub, serves as a focal point for research on hospitality industry employees, while Istanbul, as a metropolitan center, attracts studies related to urban tourism employment.

The findings of this bibliometric study provide a comprehensive overview of postgraduate theses on employees in the tourism sector, highlighting dominant research themes, methodological preferences, and institutional contributions. The study underscores the prevalence of quantitative research, the focus on specific themes such as organizational commitment and job satisfaction, and the concentration of research efforts in certain academic institutions and geographical regions.

Moving forward, the study suggests several key areas for future research:

Greater emphasis on qualitative research: Given the limited use of qualitative methods, future studies should incorporate interviews, case studies, and ethnographic approaches to gain deeper insights into employee experiences.

Expansion of research themes: Topics such as work-life balance, employee well-being, and inclusion should be explored further to reflect contemporary workforce challenges.

Broader geographical coverage: While research is concentrated in major cities, studies focusing on employees in rural tourism, ecotourism, and adventure tourism could offer valuable contributions to the literature.

Longitudinal studies: Long-term studies examining changes in employee attitudes, job satisfaction, and career trajectories over time could provide a more dynamic understanding of workforce trends.

By addressing these gaps, future research can contribute to a more balanced, inclusive, and in-depth understanding of tourism sector employees, ultimately informing both academic scholarship and industry practices.